

Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provviżorja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ġuris Awla)

22 ta' Novembru 2018 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Kamp ta' applikazzjoni – Tranżazzjonijiet taxxabli – Servizz bi s'las – Distinzjoni bejn kumpens għad-danni mhux taxxabli u provvista ta' servizzi taxxabli mogħtija wara l-pagament ta' 'kumpens'”

Fil-Kawża C-295/17,

li għandha b'ala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari ta't l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mit-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) (il-Qorti tal-Arbitraġġ Fiskali (għentru ta' Arbitraġġ Amministrattiv), il-Portugall), permezz ta' deċiżjoni tat-8 ta' Jannar 2017, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-22 ta' Mejju 2017, fil-proċedura

MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia

vs

Autoridade Tributária e Aduaneira,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ġuris Awla),

komposta minn K. Lenaerts, President tal-Qorti tal-Ġustizzja, li ja'ixxi b'ala President tal-Ġuris Awla, E. Levits (Relatur) u M. Berger, Imqallfin,

Avukat ġenerali: J. Kokott,

Reġistratur: R. Ġereġ, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tas-26 ta' April 2018,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia SA, minn V. Codeço, M. Machado de Almeida u R. M. Fernandes Ferreira, advogados,
- għall-Gvern Portugiż, minn L. Inez Fernandes, M. Figueiredo u R. Campos Laires, b'ala aġenti,
- għall-Gvern Irlandiż, minn M. Browne u J. Quaney, kif ukoll minn A. Joyce, b'ala aġenti, assistiti minn N. J. Travers, SC, u minn A. Keirse, BL,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn L. Lozano Palacios u A. Caeiros, b'ala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat ġenerali, ippreżentati fis-seduta tas-7 ta' Jannar 2018,

tagħti l-preżentati

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 2(1)(c) tal-Artikolu 64(1), tal-ewwel paragrafu (a) tal-Artikolu 66 u tal-Artikolu 73 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema ta' taxxa fuq il-valur miżjud (l-U 2006, L 347, p. 1, iktar 'il quddiem id-“Direttiva tal-VAT”).

2 Din it-talba għet ippreżentata fil-kuntest ta' kawża bejn MEO – Serviço de Comunicações e Multimédia SA (iktar 'il quddiem “MEO”) u l-Autoridade Tributária e Aduaneira (l-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana, il-Portugall) fir-rigward tal-vaż tas tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) kif ukoll tal-interessi kumpensatorji relatati.

Il-kuntest għuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 2(1)(c) tad-Direttiva tal-VAT jipprovdi li huma suġġetti għall-VAT “il-provvista ta' servizzi bi vaż fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabli li ta'ixxi b'ala tali”.

4 L-Artikolu 64(1) ta' din id-direttiva jipprovdi:

“Fejn din twassal għal dikjarazzjonijiet suġġessivi ta' kont jew vażsijiet suġġessivi, il-provvista ta' merkanzija [...] jew il-provvista ta' servizzi għandhom jitqiesu b'ala kompluti ma' l-iskadenza tal-perijodi li għalihom jirrelataw dawn id-dikjarazzjonijiet ta' kont jew vażsijiet.”

5 L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 66 tal-imsemmija direttiva jipprovdi:

“[B]ala deroga mill-Artikoli 63, 64 u 65, l-Istati Membri jistgħu jipprovdu li l-VAT għandha tiż imposta, fir-rigward ta' għerti transazzjonijiet jew għerti kategoriji ta' persuni taxxabli f'wieġed miż-minijiet li għejjin:

a) mhux iktar tard miż-żmien tal-vaż tal-fattura;

[...]”

6 L-Artikolu 73 tal-istess direttiva huwa mfassal kif għej:

“Fir-rigward tal-provvista ta' merkanzija jew servizzi, minbarra kif imsemmi fl-Artikoli 74 sa 77, l-ammont taxxabli għandu jinkludi dak kollu li jikkostitwixxi vaż miksub jew li għandu jinkiseb mill-fornitur, għall-provvista, mill-konsumatur jew parti terza, inklużi s-sussidji marbuta direttament mal-prezz tal-provvista.”

7 L-Artikolu 90 tad-Direttiva tal-VAT jipprovdi:

“1. Fil-każ ta' kanġellazzjoni, għada jew nuqqas ta' pagament totali jew parzjali, jew fejn il-prezz hu mnaqqas wara li l-provvista tkun saret, l-ammont taxxabli għandu jiżi ridott għaldaqstant skond kondizzjonijiet li jiżu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. Fil-każ ta' nuqqas ta' vaż totali jew parzjali, l-Istati Membri jistgħu jidderogaw mill-paragrafu 1.”

Id-dritt Portugiż

8 Skont l-Artikolu 1(1)(a) tal-Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (il-Kodiġi tat-

Taxxa dwar il-Valur Mi?jud):

“Dawn li ?ejjin g?andhom ikunu su??etti g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud:

a) it-trasferiment ta’ o??etti jew il-provvisti ta’ servizzi fit-territorju nazzjonali, mag?mula bi ?las, minn persuna taxxabli li ta?ixxi b?ala tali”.

9 L-Artikolu 16(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa dwar il-Valur Mi?jud, huwa fformulat kif ?ej:

“Ming?ajr pre?udizzju g?ad-dispo?izzjonijiet tal-paragrafi 2 u 10, il-valur taxxabli tat-trasferiment ta’ o??etti u tal-provvisti ta’ servizzi taxxabli g?andu jikkorrispondi g?all-valur tal-korrispettiv miksub jew li g?andu jinkiseb min-na?a tax-xerrej, tad-destinatarju jew ta’ terz.”

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

10 MEO, kumpanija stabbilita f’Lisbona (il-Portugall), g?andha b?ala attivit? prin?ipali l-provvista, fit-territorju Portugi?, ta’ servizzi fil-qasam tat-telekomunikazzjonijiet. B’hekk din ti?vol?i attivit? ekonomika fis-sens tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva tal-VAT u, g?alhekk, hija su??etta g?all-VAT.

11 Fil-kuntest tal-attivit? tag?ha, MEO tikkonkludi mal-klijenti tag?ha kuntratti ta’ provvista ta’ servizzi fl-oqsma tat-telekomunikazzjonijiet, tal-a??ess g?all-internet, tat-televi?joni u tal-multimedja, li w?ud minnhom jipprevedu perijodi minimi ta’ impenn, filwaqt li tag?ti lill-klijenti kundizzjonijiet vanta??u?i, b’mod partikolari fil-forma ta’ pagamenti kull xahar ta’ abbonamenti iktar baxxi.

12 Dawn il-kuntratti jstipulaw ukoll li, fil-ka? ta’ di?attivazzjoni tal-prodotti u tas-servizzi li huma pprovduti fihom qabel l-iskadenza tal-perijodu minimu ta’ impenn miftiehem, fuq talba tal-klijenti jew g?al ra?uni imputabbli lilhom, MEO g?andha d-dritt g?al kumpens li jikkorrispondi g?all-ammont tal-pagamenti kull xahar tal-abbonament miftiehem, immultiplikat bid-differenza bejn it-tul minimu ta’ impenn previst fil-kuntratt u l-g?add ta’ xhur li matulhom ikun ?ie pprovdut is-servizz.

13 Skont il-qorti tar-rinviju, l-ammont dovut mill-klijent lil MEO f’ka? ta’ terminazzjoni bikrija tal-kuntratt ta’ provvista ta’ servizzi huwa kkostitwit mill-ammont tat-tariffa ta’ abbonament li tikkorrispondi g?all-perijodu s?i? minimu ta’ impenn, anki jekk il-provvista ta’ servizzi ma ting?atax lill-klijent sat-tmiem ta’ dan il-perijodu.

14 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta wkoll li l-klijent ikun responsabbli g?all-?las tal-imsemmi ammont meta s-servizzi ji?u di?attivati qabel it-tmiem tal-perijodu minimu ta’ impenn, b’mod partikolari jekk il-konsumatur jikser l-obbligu tieg?u li j?allas it-tariffi ta’ abbonament ta’ kull xahar miftiehma.

15 Matul kontroll li sar f’MEO bejn l-1 ta’ April u l-20 ta’ Novembru 2014, l-awtorit? fiskali u doganali kkonstatat li, g?as-sena fiskali 2012, MEO ma kinitx ?allset il-VAT fuq l-ammont li kien ?ie mitlub lill-klijenti wara terminazzjoni bikrija ta’ kuntratti ta’ provvista ta’ servizzi, u, konsegwentement, ?ar?et avvi?i ta’ ?las tal-VAT.

16 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li, wara t-terminazzjoni bikrija mill-klijent tal-kuntratt g?all-provvista ta’ servizzi, MEO tid-di?attiva s-servizzi previsti f’dan il-kuntratt u tindirizza fattura lill-klijent li tinkludi l-ammont tal-kumpens stabbilit kuntrattwalment minn qabel dovut lil MEO kif ukoll il-kliem “mhux su??ett g?all-VAT”.

17 Peress li tqis li l-ammont dovut abba?i tat-terminazzjoni bikrija tal-kuntratti ta’ provvista ta’ servizzi jikkostitwixxi kumpens li ma huwiex su??ett g?all-VAT, min?abba li ma huwiex inti? b?ala

remunerazzjoni għal xi provvista ta' servizzi, MEO ressqet ilment kontra l-imsemmija avvi?i ta' ?las tal-VAT, li ?ie mi??ud.

18 Fit-23 ta' Di?embru 2015, MEO ppre?entat rikors kontra d-de?i?joni ta' ?a?da tal-ilment tagħha, liema rikors ma tti?ditx de?i?joni dwaru fi?-?mien stipulat mil-li?i.

19 FI-20 ta' Mejju 2016, MEO ressqet quddiem il-qorti tar-rinviju, it-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) (il-Qorti tal-Arbitra?? Fiskali (?entru ta' Arbitra?? Amministrattiv), il-Portugall), rikors inti? biex ti?i kkonstatata l-illegalità tal-atti ta' likwidazzjoni tal-VAT.

20 Il-qorti tar-rinviju tikkunsidra li l-ammonti dovuti mill-klijenti lil MEO għal nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn kuntrattwali huma, għall-finijiet tal-VAT, il-korrispettiv ta' provvista ta' servizzi u għalhekk jikkostitwixxu remunerazzjoni.

21 Skont din il-qorti, dawn l-ammonti għandhom in-natura ta' remunerazzjoni min?abba li jippermettu li ti?i ggarantita lil MEO ?-?amma tal-istess livell ta' d?ul b?al fin-nuqqas ta' interruzzjoni tal-provvisti. MEO ma ssofri ebda telf ta' qlig?, peress li dawn l-ammonti jkunu miftiehma kuntrattwalment.

22 F'dawn i?-?irkustanzi, it-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) (il-Qorti tal-Arbitra?? Fiskali (?entru ta' Arbitra?? Amministrattiv), il-Portugall) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tagħmel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) L-Artikoli 2(1)(c), 64(1), [l-ewwel paragrafu (a) tal-Artikolu 66 u l-Artikolu] 73, kollha tad-[Direttiva tal-VAT], għandhom ji?u interpretati fis-sens li l-VAT hija dovuta minn operatur tat-telekomunikazzjonijiet (televi?joni, internet, netwerk mobbli u netwerk fiss) fir-rigward tal-?las mitlub lill-klijenti tiegħu, fil-ka? li ji?i tterminat kuntratt li jorbot għal perijodu ta' ?mien determinat (perijodu ta' fedeltà), għal ra?uni attribwibbli lill-klijent, qabel ma jiskadi l-imsemmi perijodu ta' ?mien, ta' ammont stabbilit bil-quddiem, ekwivalenti għall-valur tal-?las ba?iku ta' kull xahar dovut mill-klijent skont il-kuntratt, immultiplikat bin-numru ta' ?lasijiet ta' kull xahar li jkun għad fadal sa tmiem il-perijodu ta' fedeltà, fejn meta l-imsemmi ammont ji?i ffatturat u indipendentement mill-?las effettiv tiegħu, l-operatur di?à jkun waqqaf il-provvista ta' servizzi, meta:

a) il-valur iffatturat ikollu b?ala għanijiet kuntrattwali li jiddiswadi lill-klijent milli ma josservax il-perijodu ta' fedeltà fejn impenja ru?u li j?allas id-danni m?arriba mill-operatur min?abba n-nuqqas ta' osservanza tal-perijodu ta' fedeltà, b'mod spe?ifiku permezz tat-telf fid-d?ul li kien jagħmel li kieku l-kuntratt kellu ji?i osservat sa tmiem l-imsemmi perijodu, kif ukoll min?abba l-ftehim għal rati iktar baxxi, il-provvista ta' tagħmir u offerti o?ra, b'xejn jew bi prezz imnaqqas, kif ukoll min?abba l-ispejje? ta' reklamar u l-kisba ta' klijenti;

b) il-kuntratti b'perijodu ta' fedeltà li ?ew miftiehma jkollhom remunerazzjoni, għall-partijiet li nnegozjawhom, ogħla minn dik għal kuntratt ming?ajr perijodu ta' fedeltà miftiehma minnhom, fi?-?ew? ka?ijiet (ji?ifieri, fil-kuntratti bi u ming?ajr perijodu ta' fedeltà) kienet ti?i kkalkolata fuq il-ba?i tal-valur tal-?lasijiet ta' kull xahar stabbilit fil-kuntratti miftiehma;

c) il-valur iffatturat jista' ji?i kkwalifikat, ta?t id-dritt nazzjonali, b?ala klaw?ola kriminali?

2) In-nuqqas ta' verifika ta' ebda wa?da, jew ta' w?ud, mill-punti tal-ewwel domanda, jista' jbidel ir-risposta tal-istess domanda?”

Fuq it-talba għal ftu? mill-?did tal-fa?i orali tal-pro?edura.

23 Wara l-pre?entata tal-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, MEO, permezz ta' att ippre?entat

fir-Re?istru tal-Qorti tal-?ustizzja fil-25 ta' ?unju 2018, talbet li ji?i ordnat il-ftu? mill-?did tal-fa?i orali tal-pro?edura, skont l-Artikolu 83 tar-Regoli tal-Pro?edura tal-Qorti tal-?ustizzja.

24 Insostenn tat-talba tag?ha, MEO sostniet, essenzjalment, li l-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, b'mod partikolari l-punti 41, 44, 46 u 47 tag?hom, kienu bba?ati fuq fatti ?baljati, fid-dawl, b'mod partikolari, tal-ammont iffatturat minn MEO ming?and il-klijenti tag?ha fil-ka? ta' terminazzjoni bikrija tal-kuntratt ta' provvista ta' servizzi.

25 F'dan ir-rigward, g?andu jifakkur li, skont it-tieni paragrafu tal-Artikolu 252 TFUE, l-Avukat ?enerali g?andu d-dmir li pubblikament, bl-ikbar imparzjalit  u b'indipendenza s?i?a, jipproponi konklu?jonijiet motivati dwar il-kaw?i li, skont l-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea, je?tie?u l-intervent tieg?u. Il-Qorti tal-?ustizzja ma hija marbuta la minn dawn il-konklu?jonijiet u lanqas mill-motivazzjoni li abba?i tag?ha l-Avukat ?enerali jasal g?aliohom (sentenza tat-22 ta' ?unju 2017, *Federatie Nederlandse Vakvereniging et, C?126/16, EU:C:2017:489*, punt 31 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

26 G?andu jifakkur ukoll li l-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea u r-Regoli tal-Pro?edura ma jipprevedux il-possibilit  g?all-persuni kkon?ernati li jippre?entaw osservazzjonijiet b'risposta g?all-konklu?jonijiet ippre?entati mill-Avukat ?enerali (sentenza tal-25 ta' Ottubru 2017, *Polbud – Wykonawstwo, C?106/16, EU:C:2017:804*, punt 23 u l-?urisprudenza ??itata). Konsegwentement, in-nuqqas ta' qbil ta' parti kkon?ernata mal-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ikunu xi jkunu l-kwistjonijiet li dan je?amina fihom, fih innifsu ma jistax jikkostitwixxi ra?uni li ti??ustifika l-ftu? mill-?did tal-pro?edura orali (sentenzi tal-25 ta' Ottubru 2017, *Polbud – Wykonawstwo, C?106/16, EU:C:2017:804*, punt 24, kif ukoll tad-29 ta' Novembru 2017, *King, C?214/16, EU:C:2017:914*, punt 27 u l-?urisprudenza ??itata).

27 Permezz tal-argumenti tag?ha dwar l-elementi li jikkarakterizzaw l-ammont fatturat fil-ka? ta' terminazzjoni bikrija tal-kuntratt g?all-provvista ta' servizzi mill-klijent, MEO tfittex li tirrispondi l-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali billi tpo??i indiskussjoni d-deskrizzjoni tal-imsemmi ammont, kif tirri?ulta mit-talba g?al de?i?joni preliminari, fil-pro?ess li g?andha quddiemha l-Qorti tal-?ustizzja kif ukoll l-informazzjoni pprovduta waqt is-seduta.

28 ?ertament, skont l-Artikolu 83 tar-Regoli tal-Pro?edura tag?ha, il-Qorti tal-?ustizzja tista', f'kull ?in, wara li jinstema' l-Avukat ?enerali, tordna l-ftu? mill-?did tal-fa?i orali tal-pro?edura, b'mod partikolari meta tqis li ma g?andhiex informazzjoni bi??ejjed jew meta wa?da mill-partijiet tippre?enta, wara l-g?eluq ta' din il-fa?i, fatt ?did ta' natura li je?er?ita influwenza de?i?iva fuq id-de?i?joni tal-Qorti tal-?ustizzja, jew inkella meta l-kaw?a jkollha ti?i de?i?a fuq il-ba?i ta' argument li ma kienx indirizzat mill-partijiet jew mill-partijiet interessati msemmija fl-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea.

29 Madankollu, il-kalkolu tal-ammont mitlub minn MEO g?al terminazzjoni bikrija ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi ?ie deskritt mill-qorti tar-rinviju, hekk kif jirri?ulta mill-punt 12 ta' din is-sentenza, ?a?a li barra minn hekk MEO ma kinitx ikkontestat la fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?ha u lanqas matul is-seduta. Barra minn hekk, g?andu ji?i enfasizzat li l-konstatazzjoni tal-fatti hija kompetenza esklu?iva tal-qorti tar-rinviju. Dwar il-klassifikazzjoni ta' dan l-ammont mag??ula minn MEO, din ma torbotx lill-Qorti tal-?ustizzja fil-kuntest tar-risposta tag?ha g?at-talba g?al de?i?joni preliminari.

30 F'dan il-ka?, il-Qorti tal-?ustizzja, wara li semg?et lill-Avukat ?enerali, tqis li g?andha g?ad-dispo?izzjoni tag?ha l-elementi kollha me?tie?a sabiex tirispondi g?ad-domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju u tqis li, sabiex tidde?iedi l-kaw?a prin?ipali, l-argumenti kollha, b'mod partikolari dawk li jirrigwardaw il-klassifikazzjoni tal-imsemmi ammont, ?ew diskussi quddiem il-Qorti tal-?ustizzja.

31 G?aldaqstant, ma hemmx lok li ji?i ordnat il-ftu? mill-?did tal-fa?i orali tal-pro?edura.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ammissibilità

32 Ir-Repubblika Portugi?a tinvoka l-inammissibilità tat-talba g?al-de?i?joni preliminari billi tinvoka n-natura in?erta u spekulattiva tad-domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju, li ma stabbilixxietx i?-?irkustanzi fattwali li wasslu g?all-kaw?a prin?ipali u ma stabbilixxietx il-kuntest legali rilevanti.

33 F'dan ir-rigward, g?andu jtifakkur li, skont ?urisprudenza stabbilita, fil-kuntest tal-kooperazzjoni bejn il-Qorti tal-?ustizzja u l-qorti nazzjonali stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, hija biss il-qorti nazzjonali li tkun adita bil-kaw?a u li g?andha tassumi r-responsabbiltà tad-de?i?joni ?udizzjarja li g?andha tevalwa, fid-dawl ta?-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a, kemm in-ne?essità ta' de?i?joni preliminari sabiex tkun f'po?izzjoni li tag?ti d-de?i?joni tag?ha kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li din tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja. Konsegwentement, peress li d-domandi mag?mula jirrigwardaw l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-?ustizzja hija, b?ala prin?ipju, marbuta li tidde?iedi (sentenza tas-6 ta' Marzu 2018, SEGRO u Horváth (C?52/16 u C?113/16, EU:C:2018:157, punt 42 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

34 Barra minn hekk, i?-?a?da ta' domanda mag?mula minn qorti nazzjonali hija biss possibbli jekk jidher manifestament li l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni mitluba ma g?andha ebda rabta mal-fatti jew mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali, jew meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew meta l-Qorti tal-?ustizzja ma jkollhiex il-punti ta' fatt u ta' li?i me?tie?a sabiex tirispondi b'mod utli g?ad-domandi li jkunu sarulha (sentenza tas-6 ta' Marzu 2018, SEGRO u Horváth (C?52/16 u C?113/16, EU:C:2018:157, punt 43 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

35 F'dan il-ka?, mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju g?andha dubji dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tal-Artikolu 2(1)(?) u tal-Artikolu 73 tad-Direttiva tal-VAT f'dak li jikkon?erna l-klassifikazzjoni tal-ammonti r?evuti mag?mula minn MEO wara x-xoljiment mill-klijenti tag?ha tal-kuntratti g?all-provvista ta' servizzi qabel tmiem il-perijodu minimu ta' impenn miftiehma. G?andu ji?i osservat ukoll li l-qorti tar-rinviju, b'mod suffi?jenti u pre?i?, esponiet i?-?irkustanzi ta' fatt li wasslu g?all-kaw?a prin?ipali kif ukoll il-kuntest ?uridiku tal-kaw?a prin?ipali li minnu jirri?ulta li d-domandi mag?mula ma humiex ipoteti?i.

36 Minn dan isegwi, minn na?a, li l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni li hija, f'dan il-ka?, mitluba tippre?enta rabta ?erta mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali u, min-na?a l-o?ra, li d-domandi mag?mula ma g?andhomx natura ipotetika.

37 Mill-kunsiderazzjonijiet pre?edenti jirri?ulta li t-talba g?al de?i?joni preliminari hija ammissibbli.

Fuq il-mertu

Fuq l-ewwel domanda

38 Permezz tal-ewwel domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-ammont predeterminat r'evut minn operatur ekonomiku f'ka? ta' terminazzjoni bikrija mill-klijent tag?ha, jew g?al ra?uni imputabbli lil dan tal-a??ar, ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi li jipprovdi perijodu minimu ta' impenn, liema ammont jikkorrispondi g?all-ammont li dak l-operatur kien jir?ievi matul il-bqija tal-perijodu msemmi, g?andux jitqies b?ala remunerazzjoni g?al provvista ta' servizzi mwettqa bi ?las fis-sens tal-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT, u b?ala tali su??ett g?al din it-taxxa.

39 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i rrilevat li provvista ta' servizzi titwettaq "bi ?las", fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni, biss jekk ikun hemm bejn il-fornitur u l-benefi?jarju relazzjoni legali li fil-kuntest tag?ha ji?u skambjati prestazzjonijiet re?ipro?i, fejn il-kumpens r'evut mill-fornitur ta' din il-provvista jikkostitwixxi l-korrispettiv effettiv g?al servizz identifikabbli pprovdut lill-benefi?jarju (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-18 ta' Lulju 2007, Société thermale d'Eugénie-les-Bains, C?277/05, EU:C:2007:440, punt 19 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tat-23 ta' Di?embru 2015, Air France-KLM u Hop!Brit-Air, C?250/14 u C?289/14, EU:C:2015:841, punt 22). Dan ikun il-ka? jekk tkun te?isti rabta diretta bejn is-servizz mog?ti u l-korrispettiv r'evut (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-23 ta' Di?embru 2015, Air France-KLM u Hop!Brit-Air, C?250/14 u C?289/14, EU:C:2015:841, punt 23 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

40 F'dak li jikkon?erna r-rabta diretta bejn is-servizz ipprovdut lill-benefi?jarju u l-korrispettiv effettiv r'evut, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet, fir-rigward tal-bejg? ta' biljetti tal-ajru li l-passi??ieri ma jkunux u?aw u li dawn tal-a??ar ma jkunux setg?u jiksbu l-?las lura tag?hom, li l-korrispettiv tal-prezz im?allas fil-mument tal-iffirmar ta' kuntratt dwar il-provvista ta' servizz jikkonsisti mid-dritt li jie?u minnu l-klijent li jibbenefika mill-e?ekuzzjoni tal-obbligi li jirri?ultaw mill-kuntratt, irrispettivament minn jekk il-klijent jimplementax dan id-dritt. G?alhekk, il-fornitur ta' servizzi g?andu jwettaq din il-provvista peress li l-klijent jista' jibbenefika minnha, b'mod li l-e?istenza ta' rabta diretta msemmija iktar 'il fuq ma ti?ix affettwata mill-fatt li l-klijenti ma ju?ax dan id-dritt (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-23 ta' Di?embru 2015, Air France-KLM u Hop!Brit-Air, C?250/14 u C?289/14, EU:C:2015:841, punt 28).

41 Qabel kollox, fir-rigward tal-kundizzjoni bba?ata fuq ir-rabta diretta bejn il-korrispettiv ir'evut u s-servizz ipprovdut, g?andu ji?i stabbilit jekk l-ammont dovut g?an-nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn, skont it-termini tal-kuntratti inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, jikkorrispondix g?ar-remunerazzjoni ta' servizz, fid-dawl tal-?urisprudenza ??itata fil-punti 39 u 40 ta' din is-sentenza.

42 Issa, f'dan il-ka?, g?andu jifakkar li, skont il-metodu ta' kalkolu deskritt mill-qorti tar-rinviju u msemmi fil-punt 12 ta' din is-sentenza, l-ammont dovut, skont dawn il-kuntratti, g?al nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn jikkonsisti mill-ammont tal-?lasijiet tal-abbonament immultiplikati bid-differenza bejn it-tul minimu ta' impenn u l-g?add ta' xhur li matulhom ?ie pprovdut is-servizz. G?alhekk, il-?las tal-ammont dovut g?al nuqqas ta' rispett tal-perijodu minimu ta' impenn jippermetti lil MEO tikseb, b?ala prin?ipju, l-istess d?ul b?allikieku l-klijent ma kienx temm il-kuntratt qabel i?-?mien.

43 Fir-rigward tal-valur tat-termini kuntrattwali fil-kuntest tal-klassifikazzjoni ta' tran?azzjoni taxxabli, g?andu ji?i rrilevat li t-te?id inkunsiderazzjoni tar-realtà ekonomika u kummer?jali jikkostitwixxi kriterju fundamentali g?all-applikazzjoni tas-sistema komuni tal-VAT (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' ?unju 2013, Newey, C?653/11, EU:C:2013:409, punt 42 u l-?urisprudenza ??itata).

44 Issa, sa fejn MEO g?andha d-dritt g?all-?las tal-istess ammont, abba?i tal-kuntratti inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, f'ka? ta' nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn, b?al

dak li din kienet tir?ievi b?ala remunerazzjoni g?all-provvista tas-servizzi li hija impenjat ru?ha li tipprovd i f'ka? li l-klijent ma tterminax il-kuntratt tieg?u, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk ikun il-ka?, it-terminazzjoni bikrija tal-kuntratt mill-klijent, jew g?al ra?uni li huwa responsabbli g?aliha, ma jbidilx ir-realtà ekonomika tar-relazzjoni bejn MEO u l-klijent tag?ha.

45 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu jitqies li l-korrispettiv tal-ammont im?allas mill-klijent lil MEO jikkonsisti fid-dritt tal-klijent li jibbenefika mill-e?ekuzzjoni, minn dan l-operatur, tal-obbligi li jirri?ultaw mill-kuntratt ta' provvista ta' servizzi, anki jekk il-klijent ma jixtieqx jew ma jistax jimplimenta dan id-dritt g?al ra?uni imputabbli lilu. Fil-fatt, f'dan il-ka?, MEO tpo??i lill-klijent f'po?izzjoni li jibbenefika minn dik il-provvista fis-sens tal-?urisprudenza ??itata fil-punt 40 ta' din is-sentenza u t-terminazzjoni tal-provvista msemmija ma hijiex imputabbli lilha.

46 F'dan ir-rigward, g?andu jing?ad ukoll li, g?alkemm l-ammont imsemmi kien ikkwalifikat b?ala kumpens inti? biex jag?mel tajjeb g?ad-dannu subit minn MEO, in-natura tal-korrispettiv im?allas mill-klijent tinbidel skont jekk il-klijent jidde?idix li ju?a jew le s-servizz inkwistjoni matul il-perijodu previst fil-kuntratt.

47 G?alhekk, il-klijent li jkun ibbenefika mill-provvista ta' servizzi g?all-perijodu minimu s?i? ta' impenn stipulat fil-kuntratt u dak li jtemm il-kuntratt qabel tmiem dan il-perijodu ji?u trattati b'mod differenti fir-rigward tal-VAT.

48 Konsegwentement, g?andu jitqies li l-ammont dovut g?al nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn huwa r-remunerazzjoni g?as-servizzi pprovduti minn MEO, kemm jekk il-klijent jimplimenta jew le d-dritt li jibbenefika mis-servizzi msemmija sa tmiem il-perijodu minimu ta' impenn.

49 Fir-rigward tar-rekwi?it li s-somom im?allsa jikkostitwixxu l-korrispettiv effettiv g?al servizz individwabbli, g?andu ji?i enfasizzat li s-servizz li g?andu ji?i pprovdut kif ukoll l-ammont iffatturat lill-klijent f'ka? ta' terminazzjoni tal-kuntratt matul il-perijodu minimu ta' impenn ikunu di?à ?ew iddeterminati waqt il-konklu?joni tal-kuntratt.

50 G?alhekk, l-ammont dovut g?al nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn g?andu jitqies b?ala parti integrali mill-prezz totali m?allas g?all-provvista ta' servizzi, maqsum fi ?lasijiet fix-xahar, li jsiru dovuti immedjatament f'ka? ta' ksur tal-obbligu ta' ?las.

51 Fir-rigward ta' din l-a??ar ?irkustanza, fil-fatt, mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li, b'mod konformi mad-dispo?izzjonijiet applikabbli tad-dritt nazzjonali, it-taxxa relatata mal-imsemmi ammont tkun dovuta mill-mument meta tin?are? il-fattura, ipote?i prevista fl-ewwel paragrafu (a) tal-Artikolu 66 tad-Direttiva tal-VAT, b'deroga, b'mod partikolari, fl-Artikolu 64(1) ta' din id-direttiva, mid-dispo?izzjonijiet li l-qorti tar-rinviju tirreferi g?alhom b'mod espli?itu fil-kuntest tal-ewwel domanda tag?ha. Fid-dawl ta' dak li ntqal, b'mod partikolari g?all-fatt li t-terminazzjoni bikrija tal-kuntratt ma tibdilx ir-realtà ekonomika tar-relazzjoni bejn MEO u l-klijent tag?ha, g?andu jitqies li la l-?las anti?ipat tal-VAT f'ka? ta' terminazzjoni tal-kuntratt, u lanqas id-dispo?izzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq ma g?andhom impatt fuq l-interpretazzjoni tal-Artikolu 2(1)(c) tad-Direttiva tal-VAT li g?andha ti?i adottata f'dan il-ka?.

52 Konsegwentement, l-ammont dovut g?an-nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu tal-impenn jikkostitwixxi l-korrispettiv ta' provvista ta' servizzi individwabbli.

53 Mill-kliem tal-ewwel domanda, li tirreferi wkoll g?all-Artikolu 73 tad-Direttiva tal-VAT, jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju g?andha dubji dwar l-eventwali effett fuq il-?las tal-VAT tan-nuqqas ta' rkupru effettiv tal-ammont dovut f'ka? ta' terminazzjoni bikrija tal-kuntratt.

54 Skont dan l-artikolu, il-ba?i taxxabli tinkludi dak kollu li jikkostitwixxi l-korrispettiv miksub jew li g?andu jinkiseb mill-fornitur ta' servizzi ming?and il-klijent tieg?u.

55 Barra minn hekk, peress li l-VAT g?andha l-g?an li tintaxxa biss lill-konsumatur finali, il-ba?i taxxabli tal-VAT li g?andha tin?abar mill-awtoritajiet tat-taxxa ma tistax te??edi l-korrispettiv effettivament im?allas mill-konsumatur finali u li fuqha ?ie kkalkolat il-VAT li jaqa' b'mod definittiv fuq il-konsumatur (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-24 ta' Ottubru 1996, Elida Gibbs, C?317/94, EU:C:1996:400, punt 19).

56 G?alhekk, g?andu jing?ad ukoll, g?all-kompletezza u hekk kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 55 tal-konkluzjonijiet tieg?u, li, jekk ikun hemm b?onn, huma l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti li g?andhom, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti mil-li?i nazzjonali, iwettqu l-a??ustament tal-VAT dovuta, kif previst fl-Artikolu 90 tad-Direttiva tal-VAT, sabiex il-VAT ti?i mnaqqa mill-ammont effettivament r?evut mill-fornitur ta' servizzi ming?and il-klijent tieg?u.

57 Fid-dawl ta' dak li ntqal iktar 'il fuq, ir-risposta g?all-ewwel domanda g?andha tkun li l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-ammont predeterminat r?evut minn operatur ekonomiku f'ka? ta' terminazzjoni bikrija mill-klijent tieg?u, jew g?al ra?uni imputabbli lil dan tal-a??ar, ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi li jistabbilixxi perijodu minimu ta' impenn, liema ammont jikkorrispondi g?all-ammont li dak l-operatur kien jir?ievi matul il-bqija tal-perijodu msemmi fin-nuqqas ta' tali terminazzjoni, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika, g?andu jitqies b?ala remunerazzjoni g?al provvista ta' servizzi mwettqa bi ?las u su??etta b?ala tali g?al din it-taxxa.

Fuq it-tieni domanda

58 Permezz tat-tieni domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk il-kundizzjonijiet previsti fil-paragrafi (a), (b) u (?) tal-ewwel domanda, ji?ifieri, rispettivament, il-fatt li l-g?an tas-somma f'daqqa huwa inti? li jiskora??ixxi lill-klijenti milli ma josservawx il-perijodu minimu ta' impenn u biex jikkumpensa d-dannu li jsofri l-operatur fil-ka? ta' nuqqas ta' osservanza ta' dan il-perijodu, il-fatt li r-remunerazzjoni r?evuta minn a?ent kummer?jali g?all-konkluzjoni ta' kuntratti li jistabbilixxu perijodu minimu ta' impenn tkun og?la minn dik prevista fil-kuntest tal-kuntratti li ma jistabbilixxux tali perijodu jew il-fatt li l-ammont fatturat ji?i kkwalifikat, ta?t id-dritt nazzjonali, b?ala klaw?ola kriminali, humiex determinanti g?all-kwalifika tal-ammont predeterminat fil-kuntratt ta' provvista ta' servizzi li l-klijent ikollu j?allas f'ka? ta' terminazzjoni bikrija ta' dan il-kuntratt.

59 L-ewwel nett, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-g?an tas-somma f'daqqa, li huwa inti? biex jiskora??ixxi lill-klijenti milli ma jikkonformawx mal-perijodu minimu g?all-impenji u b?ala kumpens g?ad-danni m?arrba mill-operatur f'ka? ta' terminazzjoni bikrija tal-kuntratt, jaffettwax il-klassifikazzjoni ta' dan l-ammont b?ala remunerazzjoni ta' provvista ta' servizzi.

60 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i rrilevat li l-kun?ett ta' "provvista ta' servizzi", fis-sens tad-Direttiva dwar il-VAT, g?andu ji?i interpretat indipendentement mill-g?anijiet u mir-ri?ultati tat-tran?azzjonijiet ikkon?ernati (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' ?unju 2013, Newey, C?653/11, EU:C:2013:409, punt 41).

61 Min-na?a l-o?ra, kif di?a ?ie de?i? fil-punt 43 ta' din is-sentenza, huwa essenzjali li tittie?ed inkunsiderazzjoni r-realtà ekonomika tat-tran?azzjoni inkwistjoni, li tikkostitwixxi kriterju fundamentali g?all-applikazzjoni tas-sistema komuni tal-VAT (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' ?unju 2013, Newey, C?653/11, EU:C:2013:409, punti 42, 48 u 49 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata). Kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 46 tal-konkluzjonijiet tieg?u, fil-kuntest ta' appro?? ekonomiku, l-ammont dovut g?an-nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn ji?gura lil

MEO d?ul fiss fil-forma ta' remunerazzjoni kuntrattwali minima.

62 Konsegwentement, l-g?an ta' dan l-ammont li jikkonsisti f'li jiskora??ixxi lill-klijenti milli ma jikkonformawx mal-perijodu minimu ta' impenn ma huwiex determinanti g?all-kwalifika tal-imsemmi ammont, inkwantu, skont ir-realtà ekonomika, l-istess ammont g?andu l-g?an li ji?gura lil MEO, fil-prin?ipju, l-istess d?ul b?al dak li hija kienet tikseb kieku l-kuntratt ma kienx ?ie mitmum qabel it-tmiem tal-perijodu minimu ta' impenn g?al ra?uni attribwibbli lill-klijent.

63 It-tieni nett, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk il-fatt li r-remunerazzjoni li jir?ievi a?ent kummer?jali g?all-konkluzjoni ta' kuntratti li jistabbilixxu perijodu minimu ta' impenn hija og?la minn dik prevista g?all-kuntratti li ma jistabbilixxux tali perijodu, g?andu impatt fuq il-klassifikazzjoni tal-ammont dovut g?al nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn.

64 G?all-finijiet tad-determinazzjoni jekk l-ammont imsemmi jirrappre?entax korrispettiv ta' provvista ta' servizzi su??etti g?all-VAT, g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni, hekk kif jirri?ulta mill-punti 39 sa 51 ta' din is-sentenza, l-elementi tal-pro?ess mibg?ut lill-Qorti tal-?ustizzja, li minnhom jirri?ulta li dan l-ammont ?ie kkalkolat abba?i tal-ammont tat-tariffa ta' abbonament ba?iku kemm g?all-perijodu qabel it-terminazzjoni tal-kuntratt ta' provvista ta' servizzi kif ukoll g?all-perijodu li jestendi mit-terminazzjoni tal-kuntratt sa tmiem il-perijodu minimu ta' impenn.

65 B'hekk, peress li r-risposta mog?tija mill-Qorti tal-?ustizzja g?all-ewwel domanda bl-ebda mod ma tiddependi mill-fatt li r-remunerazzjoni li jir?ievi a?ent kummer?jali tista' tvarja skont it-tip ta' kuntratt konkluz mal-klijent, bi??ejjed li ji?i kkonstatat li paragon bejn il-kuntratti li jipprevedu perijodu minimu ta' impenn u dawk li ma jipprevedux dan huwa irrilevanti fir-rigward tal-kwistjoni jekk l-ammont dovut g?an-nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn jikkostitwixxix remunerazzjoni g?all-provvista ta' servizzi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

66 It-tielet nett, il-qorti tar-rinviju tistaqsi wkoll jekk il-fatt li l-ammont iffatturat g?al nuqqas ta' osservanza tal-perijodu minimu ta' impenn huwa kkwalifikat, fid-dritt nazzjonali, b?ala klaw?ola kriminali jista' jkollu effett fuq il-klassifikazzjoni ta' dan l-ammont b?ala remunerazzjoni g?all-provvista ta' servizzi.

67 Skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, il-kliem ta' dispo?izzjoni tad-dritt tal-Unjoni, li ma tkun tinkludi ebda riferiment espress g?ad-dritt tal-Istati Membri, g?andu normalment ji?i interpretat b'mod awtonomu u uniformi (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Novembru 2017, Kozuba Premium Selection, C?308/16, EU:C:2017:869, punt 38 u l-?urisprudenza ??itata).

68 G?aldaqstant, kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 34 tal-konkluzjonijiet tieg?u, g?all-finijiet tal-interpretazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva tal-VAT huwa irrilevanti jekk dan l-ammont jikkostitwixxix, fid-dritt nazzjonali, dritt g?al kumpens min?abba tort jew penali kuntrattwali jew inkella jekk ji?ix ikkwalifikat b?ala kumpens, kumpens g?al dannu jew remunerazzjoni.

69 L-evalwazzjoni jekk il-?las ta' remunerazzjoni jse??x b?ala korrispettiv g?al provvista ta' servizzi hija kwistjoni tad-dritt tal-Unjoni li g?andha ti?i de?i?a indipendentement mill-evalwazzjoni fid-dritt nazzjonali.

70 Fid-dawl ta' dak li ntqal iktar 'il fuq, ir-risposta g?at-tieni domanda g?andha tkun li ma huwiex determinanti g?all-kwalifika tal-ammont predeterminat fil-kuntratt ta' provvista ta' servizzi li l-klijent ikollu j?allas f'ka? ta' terminazzjoni bikrija ta' dan il-kuntratt, il-fatt li l-g?an ta' dan l-ammont fil-forma ta' somma f'daqqa huwa inti? biex jiskora??ixxi lill-klijenti milli ma josservawx il-perijodu minimu ta' impenn u biex jikkumpensa d-dannu li jsufri l-operatur fil-ka? ta' nuqqas ta' osservanza ta' dan il-perijodu, il-fatt li r-remunerazzjoni r?evuta minn a?ent kummer?jali g?all-konkluzjoni ta' kuntratti li jistabbilixxu perijodu minimu ta' impenn tkun og?la minn dik stabbilita fil-kuntest tal-

kuntratti li ma jistabbilixxux tali perijodu u l-fatt li l-ammont imsemmi ji?i kkwalifikat, ta?t id-dritt nazzjonali, b?ala klaw?ola kriminali.

Fuq l-ispejje?

71 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Il-?ames Awla) taqta' u tidde?iedi:

1) **L-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema ta' taxxa fuq il-valur mi?jud, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-ammont predeterminat r?evut minn operatur ekonomiku f'ka? ta' terminazzjoni bikrija mill-klijent tieg?u, jew g?al ra?uni imputabbli lil dan tal-a??ar, ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi li jistabbilixxi perijodu minimu ta' impenn, liema ammont jikkorrispondi g?all-ammont li dak l-operatur kien jir?ievi matul il-bqija tal-perijodu msemmi fin-nuqqas ta' tali terminazzjoni, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika, g?andu jitqies b?ala remunerazzjoni g?al provvista ta' servizzi mwettqa bi ?las u su??etta b?ala tali g?al din it-taxxa.**

2) **Ma humiex determinanti g?all-kwalifika tal-ammont predeterminat fil-kuntratt ta' provvista ta' servizzi li l-klijent ikollu j?allas f'ka? ta' terminazzjoni bikrija ta' dan il-kuntratt, il-fatt li l-g?an ta' dan l-ammont fil-forma ta' somma f'daqqa huwa inti? biex jiskora??ixxi lill-klijenti milli ma josservawx il-perijodu minimu ta' impenn u biex jikkumpensa d-dannu li jsofri l-operatur fil-ka? ta' nuqqas ta' osservanza ta' dan il-perijodu, il-fatt li r-remunerazzjoni r?evuta minn a?ent kummer?jali g?all-konkluzjoni ta' kuntratti li jistabbilixxu perijodu minimu ta' impenn tkun og?la minn dik stabbilita fil-kuntest tal-kuntratti li ma jistabbilixxux tali perijodu u l-fatt li l-ammont imsemmi ji?i kkwalifikat, ta?t id-dritt nazzjonali, b?ala klaw?ola kriminali.**

Firem.

* Lingwa tal-kaw?a: il-Portugi?.